

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідас ДСТУ ISO 9001:2015	Ф-31.05-05.01/035.10.1 М/ОК3-2023
	Екземпляр № 1	Арк II / I

ЗАТВЕРДЖЕНО

Вченою радою факультету педагогічних технологій та освіти впродовж життя

31 серпня 2023 р., протокол № 11

Голова Вченої ради

Оксана ЧЕРНИШ

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ «Практика усного перекладу»

для здобувачів вищої освіти освітнього ступеня «магістр»
спеціальності 035 «Філологія»
спеціалізація 035.10 «Прикладна лінгвістика»
освітньо-професійна програма «Прикладна лінгвістика»
факультет педагогічних технологій та освіти впродовж життя
кафедра теоретичної та прикладної лінгвістики

Схвалено на засіданні кафедри теоретичної та прикладної лінгвістики 28 серпня 2023 р., протокол № 7

Завідувач кафедри

Людмила МОГЕЛЬНИЦЬКА

Гарант освітньо-професійної програми

Євгенія КАНЧУРА

Розробник: к.ф.н., доц., доц. кафедри педагогічних технологій та мовної підготовки ЛЕВКІВСЬКА Кристина

Житомир
2023 – 2024 н.р.

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015	Ф-31.05- 05.01/035.10.1/М/ОКЗ- 2023
	Екземпляр № 1	Арк 11 / 2

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітній ступінь	Характеристика навчальної дисципліни
		денна форма навчання
Кількість кредитів 4	Галузь знань 03 «Гуманітарні науки»	Вибіркова
Модулів – 1	Спеціальність 035 «Філологія»	Рік підготовки:
Змістових модулів – 2		1
Загальна кількість годин – 120		Семестр
		2
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних 64 самостійної роботи – 56	Освітній ступінь «магістр»	Лекції
		32 год.
		Практичні
		32 год.
		Самостійна робота
		56 год.
		Вид контролю: залік

Співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної та індивідуальної роботи становить:

для денної форми навчання – 47% аудиторних занять, 53 % самостійної та індивідуальної роботи.

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015	Ф-31.05- 05.01/035.10.1/М/ОКЗ- 2023
	Екземпляр № 1	Арк 11 / 3

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Навчальна дисципліна "Практика усного перекладу" має на меті розвиток та вдосконалення навичок усного перекладу. Ця дисципліна спрямована на практичне оволодіння студентами техніками та стратегіями усного перекладу, розширення лексичного запасу, покращення граматичних навичок та розуміння міжкультурних аспектів комунікації.

Завданнями навчальної дисципліни є:

- Формування теоретичної бази, необхідної для виконання усного перекладу.
- Розвиток уміння ефективно та точно передавати значення тексту з однієї мови на іншу, забезпечуючи високу якість перекладу.
- Формування навичок аналізу та розуміння тексту, виявлення ключових ідей, концепцій та нюансів мовлення.
- Удосконалення усних навичок, включаючи вимову, інтонацію та ритм мовлення.
- Ознайомлення з професійними стандартами та етичними нормами перекладу.

Після успішного навчання студенти будуть мати такі **результати**:

- Володіння основними методами та техніками усного перекладу.
- Здатність аналізувати та інтерпретувати тексти різних жанрів та стилів.
- Високий рівень мовленнєвої компетентності та культури висловлювання.
- Знання професійних стандартів та етичних принципів усного перекладу.
- Упевненість у власних здібностях до якісного та ефективного усного перекладу.
- Знання сутності усного перекладу; □
- Володіння основними прийомами перекладацької компресії, необхідними для виконання усного перекладу;
- Знання основних вправ, необхідних для самостійного тренування умінь для розвитку навичок усного перекладу.
- Уміння виконувати послідовний переклад текстів загальної тематики, почутих на слух.

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015	Ф-31.05- 05.01/035.10.1/М/ОКЗ- 2023
	Екземпляр № 1	Арк 11 / 4

3. Програма навчальної дисципліни Модуль 1

Змістовий модуль 1. Перекладацькі та психолінгвістичні особливості усного перекладу

Тема 1. Вступ до усного перекладу: поняття, роль та виклики. Техніки та стратегії усного перекладу.

Розвиток навичок активного слухання (active listening skills). Темп мовлення й інтонація в усному перекладі. Тренування пам'яті й мнемотехніка. Вправи на зосередження й розподіл уваги. Алгоритм підготовки до усного перекладу. Жанровий аналіз в усному перекладі.

Тема 2. Аналіз тексту та розуміння його ключових елементів.

Аналіз жанрових характеристик тексту для визначення відповідної перекладацької стратегії. Залежність вибору стратегії від стилю, змісту та мети твору. Прийоми збереження жанрових особливостей, адаптація тексту до цільової аудиторії. Лексичні, синтаксичні, ритмічні особливості тексту

Тема 3. Міжкультурна комунікація та адаптація в усному перекладі.

Врахування менталітету різних культур у процесі перекладу. Прагматична адаптація текстів з урахуванням лінгвістичних та соціокультурних факторів. Особливості перекладу власних назв та культурно маркованих термінів.

Тема 4. Переклад спеціалізованої лексики та термінології.

Етапи роботи з термінами та професіоналізмами. Специфіка перекладу аббревіатур та «хибних друзів перекладача». Труднощі перекладу спеціалізованої лексики та термінології і способи їх подолання. Роль фонових та спеціальних знань у перекладі спеціалізованої лексики та термінології.

Змістовий модуль 2. Формування практичних навичок. Професійна етика в усному перекладі.

Тема 5. Формування навичок усного перекладу.

Підготовчий етап. Основний тренувальний етап. Перекладацька дія в усному перекладі та її фази. Одиниця перекладу і одиниця орієнтування. Механізми забезпечення ефективного усного перекладу. Вправи для розвитку навичок усного перекладу.

Тема 6. Стратегії занотовування в усному перекладі.

Системи вертикального запису в послідовному перекладі. Адаптування системи перекладацького скоропису. Прийоми аналізу усного мовлення (structural breakdown, mind maps). Прийоми аналізу усного мовлення (sections, mini-summaries, section diagrams). Прийоми аналізу усного мовлення (logical analysis, recognizing and splitting ideas). Прийоми переформулювання вихідного

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015	Ф-31.05- 05.01/035.10.1/М/ОКЗ- 2023
	Екземпляр № 1	Арк 11 / 5

повідомлення.

Тема 7. Переклад невідготовлених текстів та спонтанне усне перекладання.

Сприйняття та розуміння повідомлень під час перекладу. «Внутрішня мова» перекладача. Розуміння змісту висловлювання при перекладі. Текст, контекст, дискурс. Типи контекстів. Види двостороннього перекладу: абзацнофразовий, неофіційний двосторонній переклад без запису, з записом, переклад монологічного виступу під запис, переклад з аркуша.

Тема 8. Етичні та професійні аспекти усного перекладу.

Професійна етика в усному перекладі. Роль соціальних навичок (soft skills) у роботі. Основи протоколу для усного перекладача. Міжнародні стандарти якості надання послуг усного перекладу.

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015	Ф-31.05- 05.01/035.10.1/М/ОКЗ- 2023
	Екземпляр № 1	Арк 11 / 6

4. Структура (тематичний план) навчальної дисципліни

Змістові модулі і теми	Кількість годин			
	у с ь о г о	л е к ц і ї	п р а к т и ч ні	са мо сті йн а ро бо та
Тема 1. Вступ до усного перекладу: поняття, роль та виклики. Техніки та стратегії усного перекладу.	15	4	4	7
Тема 2. Аналіз тексту та розуміння його ключових елементів.	15	4	4	7
Тема 3. Міжкультурна комунікація та адаптація в усному перекладі.	15	4	4	7
Тема 4 Переклад спеціалізованої лексики та термінології.	15	4	4	7
<i>Разом за змістовий модуль 1</i>	60	16	16	28
Тема 5 Формування навичок усного перекладу.	15	4	4	7
Тема 6 Стратегії занотовування в усному перекладі.	15	4	4	7
Тема 7 Переклад непідготовлених текстів та спонтанне усне перекладання.	15	4	4	7
Тема 8 Етичні та професійні аспекти усного перекладу.	15	4	4	7
<i>Разом за змістовий модуль 2</i>	60	16	16	28
ВСЬОГО	120	32	32	56

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015	Ф-31.05- 05.01/035.10.1/М/ОКЗ- 2023
	Екземпляр № 1	Арк 11 / 7

5. Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
Модуль 1		
Змістовий модуль 1. Перекладацькі та та психолінгвістичні особливості усного перекладу		
1	Тема 1. Вступ до усного перекладу: поняття, роль та виклики. Техніки та стратегії усного перекладу.	4
2	Тема 2. Аналіз тексту та розуміння його ключових елементів.	4
3	Тема 3. Міжкультурна комунікація та адаптація в усному перекладі.	4
4	Тема 4 Переклад спеціалізованої лексики та термінології.	4
Змістовий модуль 2. Формування практичних навичок. Професійна етика в усному перекладі.		
5	Тема 5 Формування навичок усного перекладу.	4
6	Тема 6 Стратегії занотовування в усному перекладі.	4
7	Тема 7 Переклад непідготовлених текстів та спонтанне усне перекладання.	4
8	Тема 8 Етичні та професійні аспекти усного перекладу.	4
РАЗОМ		32

6. Завдання для самостійної роботи

Опрацювати запропоновані теми. Підготувати усне повідомлення на одну із тем:

Комплексна класифікація типів перекладу.

Усний послідовний переклад.

Синхронний переклад.

Переклад з аркуша.

Комунальний переклад.

Нетрадиційні шляхи аналізу художнього тексту: культурологічні, естетичні, психологічні, міфологічні, часопросторові виміри.

Переклад як засіб міжмовної та міжкультурної комунікації.

Політична коректність та усний переклад

Специфіка перекладу слів-реалій.

Вди компресій.

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015	Ф-31.05- 05.01/035.10.1/М/ОКЗ- 2023
	Екземпляр № 1	Арк 11 / 8

Тренування пам'яті й мнемотехніка.
Вправи на зосередження й розподіл уваги.
Алгоритм підготовки до усного перекладу.
Жанровий аналіз в усному перекладі

7. Індивідуальні завдання

Виконання самостійних творчих робіт, групових та індивідуальних проєктів, підготовка презентацій на теми, що розглядаються під час лекційних та практичних занять.

8. Методи навчання

У процесі викладання дисципліни використовуються наступні методи навчання:

- вербальні (лекції, пояснення, розповідь, бесіда);
- наочні (ілюстрація, демонстрація);
- практичні (різні види вправ та завдань, тестування, творчі завдання);
- пояснювально-ілюстративний (передбачає пред'явлення готової інформації викладачем та її засвоєння студентами);
- частково-пошуковий (евристичний);
- інтерактивні методи навчання: мозковий штурм, бліц-опитування;

9. Методи контролю

В основу системи оцінювання навчальної дисципліни покладено поточний та модульний контроль результатів навчання і принцип накопичення зароблених здобувачем вищої освіти балів.

Поточний контроль – це оцінювання засвоєння здобувачем вищої освіти навчального матеріалу під час проведення аудиторних занять, при виконанні індивідуальної і самостійної роботи. Оцінювання самостійної роботи студентів контролюється під час практичних занять у вигляді опитування, виконання студентами контрольних завдань, підготовки доповідей.

Модульний контроль – це оцінювання якості засвоєння навчального матеріалу змістових модулів. Модульний контроль проводиться у вигляді модульної контрольної роботи.

Підсумковий (семестровий) контроль:

1. Накопичення рейтингових балів в межах дисципліни проводиться в балах, які у підсумку переводяться у національну шкалу та шкалу ЄКТС.
2. Загальна кількість балів на останньому занятті з навчальної дисципліни

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015	Ф-31.05- 05.01/035.10.1/М/ОКЗ- 2023
	Екземпляр № 1	Арк 11 / 9

оприлюднюється здобувачам вищої освіти та виставляється в відомість обліку успішності академічних груп.

3. У випадку погодження здобувача вищої освіти з оцінкою поточної успішності, вона вважається остаточною, враховується як результат семестрового контролю і вноситься у залікову книжку.

4. У разі незгоди здобувача вищої освіти з результатами поточної успішності, оцінка з дисципліни виставляється за результатами дистанційного складання екзамену. До тестування допускаються здобувачі, які отримали 50 і більше балів.

5. У разі, якщо студент отримав від 0 до 59 балів, то в відомість за національною шкалою виставляється оцінка “незадовільно” (“F” та “FX” відповідно до шкали ЄКТС).

Методи контролю засвоєння знань з дисципліни: усне опитування; виступ на практичних заняттях з презентацією, участь у дискусії; перевірка домашніх завдань; виконання модульної контрольної роботи; залік.

10. Розподіл балів

Оцінювання досягнень здобувачів за дисципліною за кількісним критерієм здійснюється за 100-бальною шкалою та шкалою ЄКТС (A, B, C, D, E, FX, F). Бали розподілені за темами дисципліни наступним чином:

Поточне тестування та самостійна робота								сум а
Змістовий модуль 1		Змістовий модуль 2		Змістовий модуль 3		Змістовий модуль 4		
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8	100
10	15	10	15	10	15	10	15	

Шкала оцінювання

За шкалою	Екзамен	Залік	Бали
A	Відмінно	Зараховано	90-100
B	Добре	Зараховано	82-89
C			74-81
D	Задовільно	Зараховано	64-73
E			60-63
FX	Незадовільно	Не зараховано	35-59
F		Не зараховано	0-34

11. Рекомендована література

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015	Ф-31.05- 05.01/035.10.1/М/ОКЗ- 2023
	Екземпляр № 1	Арк 11 / 10

Основна література

Основна література

1. Гамб'є, І., & ван Дорслар, Л. (Ред.). (2020). *Енциклопедія перекладознавства: У 4 т. Т. 1* (О. А. Кальниченко & Л. М. Черноватий, Заг. ред., пер. з англ.). Нова Книга.
2. Гамб'є, І., & ван Дорслар, Л. (Ред.). (2020). *Енциклопедія перекладознавства: У 4 т. Т. 2* (О. А. Кальниченко & Л. М. Черноватий, Заг. ред.). Нова Книга.
3. Гамб'є, І., & ван Дорслар, Л. (Ред.). (2021). *Енциклопедія перекладознавства: У 4 т. Т. 3* (О. А. Кальниченко & Л. М. Черноватий, Заг. ред.). Нова Книга.
4. Мацегора І.Л. (2023) *Вступ до перекладознавства: конспект лекцій для здобувачів ступеня вищої освіти бакалавра спеціальності «Філологія» освітньо-професійної програми «Слов'янський переклад та міжкультурні комунікації»*. Запоріжжя : Запорізький національний університет. 97с.
5. House, J. (2024). *Translation: The Basics*. Routledge
6. Mazzei, C., Jay-Rayon, L. (2024). *The Routledge Guide to Teaching Translation and Interpreting Online*. Routledge

Допоміжна література

1. Білозерська, Л. П., Возненко, Н. В., & Радецька, С. В. (2010). *Термінологія та переклад* (Навч. посібник для студентів філологічного напрямку підготовки). Нова Книга.
2. Гудманян, А. Г. (2017). *Вступ до перекладознавства* (Навч. посібник). Нова Книга.
3. Карабан, В. І. (2019). *Теорія і практика перекладу з української мови на англійську мову = Theory and practice of translation from Ukrainian into English* (Навч. посібник-довідник). Нова Книга.
4. Карабан, В. І. (2002). *Переклад англійської наукової і технічної літератури: Граматичні труднощі, лексичні, термінологічні та жанрово-стилістичні проблеми*. Нова Книга.
5. Коваленко, А. Я. (2002). *Загальний курс науково-технічного перекладу* (Посібник). ІНК ОС.
6. Корунець, І. В. (2019). *Теорія і практика перекладу (аспектний аналіз)* (5-те вид., випр. і доп.). Нова Книга.
7. Науменко, Л. П., & Гордєєва, А. Й. (2011). *Практичний курс перекладу з англійської мови на українську = Practical course of translation from English into Ukrainian* (Навч. посібник). Нова Книга.

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015	Ф-31.05- 05.01/035.10.1/М/ОКЗ- 2023
	Екземпляр № 1	Арк 11 / 11

8. Ребрій, О. В. (2020). *Основи перекладацького скоропису* (5-те вид., стер.). Нова Книга.

12. Інформаційні ресурси в Інтернеті

1. Словник. (n.d.). *Офіційна транслітерація* [Електронний ресурс]. Портал української мови та культури. Retrieved from <https://slovnuk.ua/translit.php>
2. Мова – ДНК нації. (n.d.). *Перевірка тексту* [Електронний ресурс]. Retrieved from <https://ukr-mova.in.ua/perevirka-tekstu>
3. Словники української мови онлайн. (n.d.). *Словники української мови онлайн* [Електронний ресурс]. Retrieved from <https://uk.worldwidedictionary.org>
4. Collins Dictionary. (n.d.). *Collins Dictionary* [Електронний ресурс]. Retrieved from <https://www.collinsdictionary.com>
5. Glosbe. (n.d.). *Glosbe: Словник* [Електронний ресурс]. Retrieved from <https://uk.glosbe.com>
6. Merriam-Webster. (n.d.). *Merriam-Webster Online Dictionary* [Електронний ресурс]. Retrieved from <https://www.merriam-webster.com>
7. Baker, M. (n.d.). Retrieved from <https://www.monabaker.org>
8. Oxford University Press. (n.d.). *Oxford English Dictionary* [Електронний ресурс]. Retrieved from <https://www.oed.com>
9. Merriam-Webster. (n.d.). *Visual Dictionary Online* [Електронний ресурс]. Retrieved from <http://www.visualdictionaryonline.com/index.php>
10. UaMova.com. (n.d.). *UaMova.com* [Електронний ресурс]. Retrieved from <https://www.uamova.com>
11. Urban Dictionary. (n.d.). *Urban Dictionary* [Електронний ресурс]. Retrieved from <https://www.urbandictionary.com>